

Dkt. Gary Meadors, Kujua Mapenzi ya Mungu, Kipindi cha 4a, Mapenzi ya Mungu katika Agano la Kale, Sehemu ya 1

© 2024 Gary Meadors na Ted Hildebrandt

Karibu tena kwenye mihadhara yetu kuhusu Theolojia ya Biblia kwa Ajili ya Kujua Mapenzi ya Mungu. Katika mihadhara hii, tutazungumzia Agano la Kale. Hii ni GM 4. GM 4. Unapaswa kuwa na slaidi zako, na kuna baadhi ya maelezo ya mihadhara hii mahususi pia, ili uweze kuwa nayo.

Itafanya hili liwe la kufurahisha zaidi kwako. Nataka tu kutaja mambo machache. Kwanza, mtu aliniambia kwamba herufi kubwa katika hali fulani huchukuliwa kuwa ni kumpigia kelele mtu.

Nadhani unaelewa kwamba ninatumia herufi kubwa ili uweze kuona slaidi vizuri zaidi na kwa uwazi. Wakati mwingine, nitazitumia kwa msisitizo, kwa hivyo taja tu hilo pembeni iwapo mtu yeyote amefikiria. Kwa hivyo, hadi sasa, tumekuwa na mwelekeo.

Tumezungumzia kuhusu muhtasari wa mfumo wangu. Tumezungumzia kuhusu matoleo ya Biblia. Tumezungumzia kuhusu njia tatu ambazo Biblia inatufundisha.

Tumezungumzia kuhusu mifumo ya jinsi kanisa lilivyoshughulikia suala hili kihistoria. Sasa, tutazungumzia kuhusu Agano la Kale leo na Agano Jipya katika hotuba inayofuata. Hizi, kwa njia nyingi, ni mihadhara ya kufurahisha zaidi kuliko zote kwa sababu tunaona maendeleo katika maandishi ya swali hili la kujua mapenzi ya Mungu.

Na hilo ndilo muhimu sana mwishoni mwa siku. Kwa hivyo, ukitaka, funga mkanda wako wa usalama, nasi tutajiandaa kwenda. Sawa, kwanza kabisa, kutathmini vipengele vya Agano la Kale.

Kuna kategoria fulani ambazo tutapitia. Tuna sita kati ya hizo hapa, tano kwa kumaliza. Tutazungumzia kuhusu mifumo ya Agano la Kale ya kujua mapenzi ya Mungu na jinsi inavyowasilisha hilo.

Tutazungumzia kuhusu majina ya Agano la Kale yanayotumika kwa ajili ya mapenzi ya Mungu. Tutaona tofauti kati ya Agano la Kale na Jipya, si kwa maana, bali kwa mujibu wa miundo ya lugha. Tutazungumzia maisha ya Danieli kidogo tu na kuyatumia kama mfano wa kufanya mapenzi ya Mungu.

Tutazungumzia mifano kadhaa iliyotumiwa vibaya ambayo imetokea mara nyingi makanisani. Niliisikia sana katika maisha yangu ya awali ya Kikristo. Ni mifano ya unyanyasaji kwa kile ninachokiita kuelimisha Biblia badala ya kuielewa Biblia.

Kisha, tutazungumzia kuhusu hekima. Hekima ni jambo muhimu katika mapenzi ya Mungu, na tutajaribu kufafanua maana yake, na kisha tutayaunganisha yote tunapoendelea. Kwanza kabisa, mifumo ya Agano la Kale ya kujua mapenzi ya Mungu.

Ni wazi kwamba ufunuo wa moja kwa moja ni sehemu kubwa ya mifumo hiyo. Kwenye kijitabu cha nyongeza nilichokupa, ambacho kina taarifa nyingi lakini sitakizungumzia mara nyingi, tuna kile kinachojulikana kama kipindi cha kabla ya Musa. Kama ungeangalia ukurasa wa kwanza wa kijitabu hicho, utaona kwamba tunaorodhesha mambo hapa ambayo yalikuwa yakitokea kwa upande wa ufunuo kabla ya wakati wa Musa, ambaye tunampa sifa kwa kuwa wa kwanza kuandika maandiko.

Kitabu cha Ayubu ni kitabu cha ajabu sana. Hatuna uhakika kuhusu tarehe yake, lakini hata hivyo, tuna Adamu na Hawa. Mungu aliwasilianaje na Adamu na Hawa? Naam, alifanya hivyo bustanini.

Aliwafanyia hivyo kwa mdomo. Aliwapa masharti. Sharti kuu, kama unavyojua vyema, ni kwamba msile matunda ya mti huu kwa sababu huo ni mti wa maarifa, na mkila, hiyo ina maana kwamba mnadhani mnataka kuwa kama mimi.

Na unajua hadithi ya Adamu na Hawa katika bustani wakati wa vuli. Kisha tuna hadithi ya Nuhu katika simulizi ya kibiblia ambayo inakuwa kubwa sana kuhusiana na gharika, na kisha muda mrefu baada ya yote hayo, tuna Ibrahimu, ambaye anatoka Mashariki ya Karibu ya kale upande wa aina ya Babeli, Uru wa Wakaldayo, kama wanavyoitwa, labda katika sehemu ya kaskazini ya eneo hilo ambapo mito ya Tigri na Frati ilikuwa. Anakuja katika nchi ya Kanaani kwa wito wa Mungu.

Jambo la kushangaza. Ibrahimu hakuweza kuchukua Biblia au kuisoma. Ilibidi aende moja kwa moja kutoka kwa mtazamo wa Mungu kuzungumza naye moja kwa moja, na hilo halikutokea kila siku.

Wakati mwingine, kulikuwa na miongo kadhaa kati ya hotuba ya Mungu kwa Ibrahimu, na tunaangalia na kutazama simulizi ya Ibrahimu na kuona jinsi inavyojitokeza. Na kisha tuna Lutu. Lutu ni mhusika wa kuvutia ambaye tutamtazama kwa undani kidogo kwa sababu anaonyesha upande mbaya wa kufanya mapenzi ya Mungu.

Melkizedeki alikuwa mtu wa kuvutia katika kipindi hicho ambaye alimjua Mungu wa kweli, lakini hatujui mengi kumhusu. Watu walijaribu kufanya mambo ya kila aina na

Melkizedeki, lakini ukweli ni kwamba anakuja kama mfalme na mtu anayemfuata Mungu wa kweli, na bado hatuna taarifa kuhusu suala hilo. Balaamu pia ni fumbo.

Anatoka kaskazini, nyuma karibu na mahali ambapo Ibrahimu alitoka, na anaonekana kujua mengi. Na hata hivyo, kwanza kabisa, hatuna maandiko yaliyorekodiwa bado, kwa hivyo alikuwa akienda kutoka kwa mapokeo ya mdomo na kutokana na uzoefu wowote uliotokea. Kulikuwa na kitu kilichoendelea katika ulimwengu wa kale katika mawasiliano ya Mungu ambacho hatuna taarifa yoyote kukihusu.

Lakini hicho kilikuwa kipindi cha ufunuo wa moja kwa moja, Mungu akizungumza na watu waliochaguliwa, si kwa mtu yeyote tu. Haikuwa hotuba ya Mungu kwa ombi, bali ilikuwa yeye akipanga historia, na ilitokea kwa muda mrefu. Hatujui wakati halisi wa Adamu na Hawa na Nuhu, lakini tunajua kwamba Ibrahimu alikuwa karibu mwaka 2000 KWK, kabla ya enzi ya kawaida au kabla ya Kristo, na kwa hivyo tuna mapengo mengi ya wakati hapa.

Sawa, kwa hivyo tuna ufunuo wa moja kwa moja, hasa katika kipindi hicho cha kabla ya Musa, lakini unaendelea kwa njia tofauti, kama nilivyokwisha sema. Sawa, tuna ufunuo wa moja kwa moja kwa maana ya kuandikwa katika kile tunachokiita maandiko, na Musa ndiye mtu mkuu aliyewasilishwa katika suala hili. Tunajua kwamba Musa aliandika Pentateuki, Mwanzo, Kutoka, Mambo ya Walawi, Hesabu, na Kumbukumbu la Torati.

Hakuandika mwisho wa Kumbukumbu la Torati; labda hilo lilifanywa na Yoshua kwa kuwa Musa alikuwa njiani kutoka. Na tuna manabii, na bila shaka, katika Biblia, na hasa Biblia ya Kiebrania, ambayo inaitwa sheria, vitabu vitano vya kwanza katika Biblia, na manabii. Kwa hivyo, Mungu hufunua kupitia watu waliochaguliwa, si mtu yeyote tu.

Kwa maneno mengine, usingeweza kutembea jangwani na kuomba, na Mungu angekuambia jambo fulani. Hilo halijawahi kutolewa kama mfano wa jinsi mambo yanavyofanya kazi katika maandiko. Aliwasiliana kupitia watu waliochaguliwa ambao walikuwa sehemu kubwa ya historia ya ukombozi iliyokuwa ikiendelea.

Sawa, zaidi ya hayo, kuna bidhaa saidizi. Saidizi ina maana kwamba inakuja pamoja, kwa kusema, na tunaita hii amana ya thamani. Nilitaja katika muhtasari kwamba kadri muda unavyopita katika maendeleo ya kazi ya ukombozi ya Mungu, watu fulani huwa mifano ya simulizi, mema na mabaya.

Na jumuiya iliyobaki ya waumini, kupitia walimu wao, ingejifunza kuhusu hayo, na maadili yanakua, mtazamo wa ulimwengu unakua, ambayo, bila shaka, maadili yanatoka. Katika ufunuo huo wa moja kwa moja wa mdomo na ulioandikwa, tuna amana ya thamani. Tunazungumzia simulizi la Lutu, na fasihi ya hekima ni sehemu kubwa ya maendeleo hayo.

Sawa, zaidi ya hayo, mifumo ya Agano la Kale kwa mapenzi ya Mungu ni ufunuo wa moja kwa moja. Tulizungumzia kidogo kuhusu kuwa na maelezo hayo ya ziada, na unaweza kuyaangalia kama mabamba yako. Sasa, Musa anaandika historia ya ukombozi ya mdomo kabla ya Musa.

Hatujaambiwa jinsi alivyopata taarifa hizo zote. Ilibidi zije kupitia mdomo. Baadhi zingeweza kuwa ufunuo wa moja kwa moja kwa Musa, lakini hatuna maelezo mengine isipokuwa Amri Kumi za hilo.

Musa alipoandika vitu hivi, na kisha katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati, Kumbukumbu la Torati linamaanisha sheria ya pili. Kumbukumbu la Torati ni neno la Kigiriki. Kwa kweli wanapata jina Kumbukumbu la Torati kutoka Septuagint, na hiyo ndiyo sheria ya pili.

Na Musa anahubiri sheria na ufunuo alioupokea kumhusu Mungu katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Ni utafiti wa kuvutia kuangalia vifungu vya asili alivyoviandika na kuona jinsi alivyovirudia na kuvipanua. Na hilo linatupa muundo kidogo wa jinsi tunavyoichukulia Biblia na kupata matokeo yake.

Musa anatupa mifano ya mchakato huo. Kwa hivyo, anaandika nyenzo hii kwa mpangilio. Ni nyenzo za kabla ya Ibrahimu.

Ni nyenzo za Ibrahimu. Ana Melkizedeki, bila shaka, na Balaamu, mababu. Hadithi nzima ya mababu imeandikwa hapa na Musa. Na kwa hivyo tunaona kwamba tunapata taarifa kutoka kwa vyanzo vya kila aina, lakini kimsingi mapokeo ya mdomo.

Na katika ulimwengu wa kale, usemi ulikuwa jambo thabiti sana katika kupitisha taarifa. Haifanyi kazi leo. Sote tumecheza michezo hiyo ambapo unamwambia mtu jambo, wanamwambia mtu anayefuata, na kuona unachopata unapofika mwisho wa mstari wa chama na watu 10 au 15.

Na haiakisi kile kilichoambiwa mtu wa kwanza. Huo sio ulimwengu wa kale. Ulimwengu wa kale ulikuwa imara sana katika suala la uwasilishaji wake katika kipindi cha mdomo.

Sasa, Musa anaonekana, Sinai katika Torati, ambayo ni maandiko yaliyoandikwa. Nina maandishi mengi hapa. Tutaangalia maandishi fulani, lakini hatutazidisha hili kwa sababu lingekuwa zoezi la Biblia ikiwa tungefanya hivyo.

Unajua, baadhi ya maandiko haya yako katika sehemu ya mwanzo ya Kumbukumbu la Torati, ambapo Musa anazungumzia sheria na mawasiliano ya Mungu kuhusu sheria hiyo. Yoshua anarudia hilo katika sura ya kwanza, mstari wa saba na wa nane. Katika masomo yetu pamoja, ninaponukuu maandiko tu, ninakuomba labda

usimamishe video, usome maandiko hayo, na uone jinsi yanavyohusiana na hoja ninayotoa.

Kama ningekusomea haya yote, mbali na kuwa mazoezi ya Biblia, tungeweza kumaliza nyenzo hizo milele. Kwa hivyo, lazima nikuombe uchukue jukumu la hilo. Nitanukuu na kusoma baadhi ya vifungu muhimu.

Zote ni muhimu kwa sababu ninakupa sampuli tu. Maelezo halisi ya ziada yataongeza hili zaidi, na hilo ni kwa ajili ya kujengana kwako. Baada ya Musa.

Mungu alijifunua kwa wawakilishi mbalimbali. Wakati huu wa baada ya Musa, tuna makuhani ambao wamekuwa njia ya Mungu ya kupata taarifa. Tuna waamuzi.

Makuhani walikuwa wakishindwa kwa njia nyingi. Waamuzi walikuja. Hatuna taarifa nyingi kuhusu hili zaidi ya kitabu cha Waamuzi.

Lakini tunaona jinsi Mungu anavyoendeleza historia ya ukombozi. Na katika kipindi cha majaji, anashughulika tu na watu fulani waliochaguliwa. Sio chumba cha hadhira wazi kwa watu kusema, Mungu, unataka nifanye nini? Bado walikuwa wakifanya kazi kwa msingi wa amana ya thamani na ufunuo waliokuwa nao.

Kuna manabii wasioandika kama Eliya na Elisha. Kuna manabii wanaoandika ambao unawajua vyema. Tuna kile tunachokiita manabii wakuu na wadogo.

Hilo linamaanisha tu vitabu virefu na vitabu vifupi. Manabii wadogo wanatajwa kama manabii wadogo 12. Sawa, na hawa watu muhimu.

Kwa hivyo, tunapona simulizi la kibiblia katika Agano la Kale likiendelea, Mungu huwasilisha mapenzi yake kupitia wawakilishi. Sio jumla. Sio chumba cha hadhira kilicho wazi.

Ni watu muhimu tu wanaowasilisha kwa jamii iliyokombolewa mapenzi ya Mungu, taarifa za Mungu, na mafundisho ya Mungu. Kumbuka kwamba mifumo ya ufunuo ni kwa hiari ya Mungu, si kwa maombi ya waumini. Angalia hilo tena sasa chini ya slaidi yetu.

Mifumo ya ufunuo ni kwa hiari ya Mungu, si kwa maombi ya waumini. Tatalazimika kushughulikia hili tunapoingia katika Agano Jipya kwa sababu nadhani kanisani, tumepunguza kiwango cha upatikanaji wetu wa habari kulingana na mstari huo wa maombi. Mungu ataniambia hili.

Mungu ataniambia hilo. Na ningependa kusema kwamba huenda hiyo siyo mpangilio, labda si, lakini si mpangilio ambao Biblia inatuonyesha. Sawa, hebu tuendele.

Mifumo ya Agano la Kale ya kujua mapenzi ya Mungu, amana ya thamani. Hebu tuone kama hii bado inafanya kazi. Sawa, hiyo ndiyo amana ya thamani.

Acha nikuelezee haya. Ibrahimu alimchukua Lutu kutoka mwaka wa Wakaldayo pamoja naye hadi nchi ya Kanaani. Na Lutu alikuwa mpwa.

Ibrahimu akawa mshauri wake kwa kila njia. Lutu alikuwa kando yake kila wakati, kana kwamba ni kwa njia ya mfano. Ibrahimu aliposhindwa, Lutu aliona kushindwa huko.

Ibrahimu alipowasilisha taarifa ambazo Mungu alimpa yeye pekee, Lutu alisikia. Karibu na Mioto ya Kambi, Ibrahimu aliposhiriki ujumbe ambao Mungu alimpa, ulipitishwa kwa mdomo na uliendelea hivyo. Lutu alikuwa na kiwango cha juu cha upendeleo wa kuwa mahali ambapo kazi ya Mungu ilijikita katika utu wa Ibrahimu.

Alijifunza maadili, mema na mabaya. Ibrahimu anaposema uongo kuhusu Sara, Lutu yupo. Aliona hilo.

Hilo lilimgusa vipi Lutu? Biblia haituambii. Na bado, wakati huo huo, tunaona baadhi ya mifumo ya Lutu baadaye kwamba labda alikuwa akishindwa kufanya mambo ambayo hayakuwa sahihi kutokana na kumuona Ibrahimu akifanya hivyo mara kwa mara, ingawa nina uhakika kwamba Ibrahimu angeweka wazi kwamba alishindwa katika hatua hiyo maalum. Lutu, nchi aliyoitaka walipogawanyika, Ibrahimu alikuwa amekomaa kidogo kutokana na tukio la Misri.

Akamwambia Lutu, chukua unachotaka. Mimi nitachukua kilichobaki. Sasa, hilo lilikuwa uzembe kwa sababu Mungu alikuwa amemwita Ibrahimu hadi mahali fulani, mahali fulani huko Palestina. Nami ninasoma neno tunalotumia sasa huko Kanaani.

Na hapaswi kumpa Lutu chaguo hilo. Lakini Lutu alipofanya chaguo lake, hakufanya hivyo kwa kile alichojua kuwa nchi ambayo Mungu alikuwa amemwita Ibrahimu. Alifanya chaguo lake kwa msingi mwingine kwa sababu chini ambapo Sodoma na Gomora zilikuwepo, na hata wakati huo katika historia, zilijulikana sana kwa kuwa miji ya uasherati, miji ya dhambi, kwa ufafanuzi wa kibiblia.

Na Lutu alitaka kwenda huko kwa sababu kulikuwa na nyasi nyingi kwa ajili ya ng'ombe wake. Ninaweza kusema hivi. Lutu alikuwa akifanya uchaguzi kwa ajili ya ng'ombe wake, si kwa ajili ya watoto wake.

Na unaposoma simulizi la Lutu, hasa katika Mwanzo na kisha baadhi katika Mambo ya Walawi, utagundua kwamba Lutu alifanya maamuzi mabaya. Mtindo wake wa maisha ni ule wa Lutu akienda miji ya Sodoma na Gomora. Aliketi langoni katika Mashariki ya Karibu ya kale.

Kuketi langoni ni usemi unaomaanisha kuwa alikuwa katika baraza la jiji. Alikuwa kama mwamuzi. Kwa hivyo alikuwa hapa. Alimjua Mungu wa kweli kupitia Ibrahimu.

Na alikuwa ameketi kwenye baraza lililokuwa likitoa hukumu kwa misingi ya kidunia. Kwa maneno mengine, mtazamo mbaya wa ulimwengu. Lutu alijua hilo, lakini ilibidi akubaliane nalo ikiwa alitaka kuwa na heshima.

Na kwa hivyo tutaona baadaye ambapo katika Petro, imebainika wazi kwamba Lutu alikuwa katika msukosuko mkubwa. Alikuwa na mvutano mkubwa maishani mwake kutokana na mtazamo mmoja wa ulimwengu uliogongana na mtazamo wa ulimwengu ambao ulikuwa Sodoma na Gomora. Katika 2 Petro 2, mistari ya 6 na 8, nitafungua na kuchukua Biblia hapa kwa sababu nataka uangalie andiko hili pamoja nami kwa muda.

2 Petro 2, mstari wa 6 na 8. Hili linakuwa andiko muhimu sana kulihusu, na kama naweza kufungua kurasa zangu, wakati mwingine inashangaza jinsi vitabu vya Agano Jipya vilivyo vidogo. Sawa, 2 Petro 2, mstari wa 6 hadi 8. Na kuigeuza miji ya Sodoma na Gomora kuwa majivu, akaihukumu kwa kuipindua, akiifanya kuwa mfano kwa wale watakaoishi maisha ya kutokumcha Mungu. Naam, unawahukumuje wasiomcha Mungu? Kwa mtazamo na maadili ya ulimwengu.

Naye akamwoko, sasa tazama neno hili, Lutu mwenye haki. Nini? Lutu mwenye haki? Mtu aliyemwacha Ibrahimu na kwenda katika mji huo wenye dhambi, mtu aliyefanya ngono na binti yake, na wana wa Moabu na Amoni wakazaliwa. Mkewe aligeuka kuwa chumvi kwa sababu hakuamini Mungu.

Na aliangalia nyuma na, katika maadili yake, alithamini mji huo zaidi ya hukumu ya Mungu. Haikuwa kilele cha kushangaza wakati wa uharibifu wa Sodoma na Gomora, lakini ilikuwa sura kali na hasira kwa sababu kila kitu alichokipenda kilikuwa huko nyuma badala ya Mungu. Usifanye kosa la kufikiria kwamba hicho kilikuwa kilele cha kushangaza.

Akamwoko Lutu, mwenye haki, akihuzunishwa sana na maisha yake ya uasherati ya waovu, kwa sababu yule mwenye haki aliyekaa kati yao, kwa kuona na kusikia, alihuzunika. Ukitaka kufuatilia hili, angalia neno dhiki na neno kuhuzunika. Ninapenda kutumia mfano.

Nitakupa baada ya sekunde moja. Sitasema kitu kingine. Nafsi yake yenye haki siku hadi siku pamoja na matendo yao ya uasi.

Neno "haki" lilitumika mara ngapi hapa? Kurudia ni ufunguo wa maana. Hatungeamini kwamba Lutu alikuwa mwamini kama si kwa maandishi haya kwa sababu Agano la Kale linamtaja kwa njia ambayo alifanya chaguzi zisizo sahihi kwa mwelekeo usio sahihi. Na bado Agano Jipya linamsifu kama mwenye haki, ambayo

kwa ujumla ina maana kwamba alikuwa mtu aliyemjua Mungu bila kujali ukweli kwamba alitenda kama alivyofanya.

Na alikuwa na huzuni moyoni mwake. Maneno hayo mawili yalinihuzunisha na kuniudhi. Ninapenda kutumia mfano wake kama jaji chini ya udhibiti wa mafia.

Hakuweza kusema alichoamini. Hakuweza kusema alichofikiria. Ilibidi aseme walichotaka kusikia.

Na kwa hivyo huyu hapa Lutu. Chaguzi zake zilikuwa mbaya, na maendeleo yake yalipungua kwa sababu hiyo. Lakini katika amana ya maadili, maarifa sawa, maadili, sote tuko katika kiwango sawa kama Wakristo kwani tuna ujuzi wa Mungu.

Tunakuza maadili yetu. Mapenzi yetu hufanya maamuzi. Na kutoka hapo ndipo maendeleo yetu ya maadili yanapokuja.

Je, tunakua katika mwelekeo mzuri? Juu. Je, tunakua katika mwelekeo mbaya? Chini. Lakini maendeleo hayo yote yanategemea maarifa.

Lakini hiari yetu ndiyo inayohusika na chaguzi tunazofanya kutokana na tunachojua. Kufanya mapenzi ya Mungu ni kufanya chaguzi nzuri kulingana na jinsi Maandiko yanavyotuongoza katika suala hilo. Kwa hivyo tunaona hapa thamani zilizowekwa.

Nahitaji kurudi kwenye slaidi kabla ya hiyo. Haya basi. Sawa.

Zaidi ya hayo, tuna maisha ya Lutu, na pia tuna Kumbukumbu la Torati 6, 1 hadi 9 katika amana ya thamani. Hapa tena, kwa sababu hizi ni muhimu sana na labda hazijazoeleka kwako kwa jinsi ninavyowasilisha hili kwako, ni vizuri kwangu kuingia hapa na kusoma baadhi ya maandiko haya. Kumbukumbu la Torati 6, 1 hadi 9. Sikiliza tu.

Sasa hii ndiyo amri, amri, na hukumu, ambazo Bwana, Mungu wenu, aliamuru kuwafundisha, mpate kufanya nini? Zifanyeni. Tazama hilo. Nasi tutaona hili katika Agano Jipya.

Mtazifanya katika nchi hiyo, mkivuka ili kuimiliki. Ili mpate kumcha Bwana, Mungu wenu, na kushika amri zake zote, na amri ninazowaamuru. Na kuendelea na kuendelea mstari wa tatu.

Kwa hivyo, sikilizeni, Ee Israeli, na angalieni kutenda, kutenda, kutenda, kutopata, kupata. Agizo kwa watu wa Mungu halikuwa kupata mapenzi ya Mungu bali kufanya mapenzi ya Mungu kutokana na ufunuo waliopewa. Namaanisha, maandiko kuhusu hili ni makubwa.

Na sisi, kama nilivyosema, tunaweza kuchukua mihadhara sita au saba kwa kufafanua tu maandiko haya yanayotambua jinsi Mungu anavyowaongoza watu wake kupitia wawakilishi wake na taarifa ambazo alikuwa amewaamini kutupa. Vitabu vya kihistoria hufanya vivyo hivyo. Ni marudio ya sheria na ushuhuda mara kwa mara.

Hakuna wito kamwe kwa watu wa Mungu. Kwa nini usiende kumwuliza Bwana anachotaka ufanye? Kamwe. Kwa nini usiende kusoma torati na manabii na kuona wanachokuambia ufanye? Sasa tutaona kwamba kitenzi fanya ni neno la utendaji tunapozungumzia mapenzi ya Mungu.

Fasihi ya hekima ni sehemu ya kuvutia, na tutaizungumzia zaidi baadaye. Kwa hivyo sitatumia muda mwingi hapa, lakini fasihi ya hekima katika vitabu fulani kama vile Mhubiri, Mithali, na Zaburi nyingi ni fasihi ya hekima. Hata tuna fasihi ya hekima katika Agano Jipya, kama ilivyo katika kitabu cha Yakobo.

Inakupa matokeo ya mtazamo wa ulimwengu. Kwa kweli, kama nakumbuka kwa usahihi, fasihi ya hekima karibu hainukuu Torati, lakini inachukua ujumbe wa Torati na kuutafsiri katika jinsi unavyoishi maisha sasa, na hiyo ndiyo jukumu letu pia. Hatuwezi kuifanya kwa njia iliyoongozwa na roho, lakini bado tunapaswa kuifanya ili kuchukua neno la Mungu na kulitafsiri katika jinsi tutakavyoishi maisha.

Kisha kulikuwa na manabii walioandika - Isaya. Acha nikusomee kifungu hiki, Isaya 8, sura ya 8. Isaya sura ya 8. Ningeweza kuwa nimeweka alama hizi, nadhani kabla sijaketi hapa, lakini unahitaji muda wa kuzitafuta pia.

Nami nataka uangalie vifungu hivi vyote peke yako na uvitafakari kuhusiana na jinsi dhana yangu inavyoviweka kwako. Isaya sura ya 8, mstari wa 16, vifunge, ushuhuda, vifunge, funga, samahani, hii ni toleo la kawaida la Kimarekani, 1901, aina ya Kiingereza cha zamani. Vifunge ushuhuda, tia muhuri sheria kati ya wanafunzi wangu.

Lengo ni lipi hapa? Lengo si kupata taarifa. Lengo ni kufahamu taarifa ulizo nazo. Nami nitamngojea Bwana anayeficha uso wake kwa nyumba ya Yakobo.

Mstari wa 19: hebu tuone ninataka kufika wapi. Kwa kweli, mstari wa 16, kama nilivyokwisha kusoma. Nami nitamngojea Bwana, afichaye uso wake kwa nyumba ya Yakobo.

Nami nitamtafuta. Tazama, mimi na watoto niliopewa na Bwana tu ishara na maajabu katika Israeli, kutoka kwa Bwana wa majeshi akaaye Sayuni. Lakini yote yanategemea ushuhuda.

Tazama mstari wa 20. Huu ni mstari muhimu sana. Angazia hili.

Kwa sheria na ushuhuda, wasiposema kulingana na neno hili, hakuna maombolezo ndani yao. Hakuna nuru ndani yao wasiposema kulingana na neno. Sasa, baadhi ya watu watasema, muulize Mungu anachotaka ufanye.

Na ikiwa haikubaliani na Biblia, basi hupaswi kufanya hivyo. Biblia haisemi hivyo kamwe. Biblia inasema tuanze na sheria na ushuhuda, tuanze na sheria, na tuanze na taarifa ambazo Mungu ametoa kuhusu jinsi tunavyopaswa kuishi maisha yetu.

Huo ndio mpangilio wa Agano la Kale. Na uko mbele yako unaposoma kila kitabu cha Agano la Kale. Sasa, tulizungumzia kuhusu slaidi ya amana ya thamani.

Acha nirudi huko kwa sekunde moja. Kwa hivyo hii hapa. Sio tu kwamba una maandishi ya Maandiko, lakini masimulizi hayo yanakupa taarifa kuhusu jinsi unavyopaswa kuishi.

Usiishi kama Lutu. Na Ibrahimu si mtu mkamilifu, lakini ni mfano bora. Musa hakuwa mkamilifu, lakini ni mfano bora.

Kwa nini? Kwa sababu mwisho wa siku, walimtii Mungu. Walifuata mafundisho ya Mungu. Sio kikamilifu.

Na je, Biblia si nzuri kwa kuwa inarekodi kasoro za mashujaa wetu kama vile inavyorekodi ushindi wao? Amana hii ya thamani inakuwa sehemu kubwa ya mtazamo wetu wa ulimwengu kwa sababu si ya moja kwa moja, bali si ya kimakusudi. Unaweza kujifunza mengi kwa kutazama jinsi Lutu anavyokiuka maadili na mawasiliano ya Mungu, pamoja na watu wengine wengi katika Maandiko, hata Daudi baadaye.

Sawa, kwa hivyo Yoshua 1 ambayo hatujasoma bado, lakini sitasoma hii. Nitazungumza nawe tu kuhusu. Yoshua 1:6 hadi 6-8, na sura ya 24 vinaonyesha ukweli huu wa mawasiliano ya Mungu na ukuaji wa maadili kutoka kwa mawasiliano hayo.

Unahitaji kusoma maandiko haya kwa makini. Na haya ndiyo utakayoyaona. Katika 1:6 hadi 8, angalia mafundisho ya Musa.

Hilo ndilo Yoshua anawaambia watu baada ya Musa kuondoka. Fanya kile Musa alichosema. Fanya kile Mungu alichosema kupitia Musa.

Angalia kitabu cha mafundisho cha Musa, kama anavyokiita. Angalia kwa uaminifu yote yaliyoandikwa ndani yake. Yoshua hasemi kamwe, nenda ujue Mungu anataka kufanya nini sasa.

Kuwa na mkutano wa kamati, na kadhalika. Hapana, yote yameunganishwa na Maandiko. Yoshua 24, naita hii ni motifu ya mazoezi.

Anafanya mazoezi mwishoni mwa kitabu. Hizi ndizo sehemu za mwisho za kitabu cha Yoshua, sura ya 1, sura ya 24. Motifu ya mazoezi hutokea sana katika Biblia, ambapo mzungumzaji hufundisha wema wa Mungu kwa watu.

Kwa kawaida ni hivyo. Wakati mwingine, kuna mazoezi ya hukumu. Lakini kwa ujumla, hurudi na kufanya mazoezi.

Unakumbuka jinsi Mungu alivyo mwema kwako alipokutoa katika nchi ya Misri? Ulishindwa. Haitaji mengi ya hayo wakati mwingine. Inaangalia sehemu nzuri mara nyingi.

Katika Yoshua 24:25, Yoshua alifanya agano na kuliandika katika kitabu cha nini? Maelekezo ya Mungu. Kwa hivyo sijui ni mara ngapi tunasisitiza hili, lakini ukweli ni kwamba, kumfuata Mungu kunamaanisha kufuata neno lake na mtazamo wa ulimwengu na thamani tata ambayo neno hilo linakua. Ufunuo unazidi kuzingatia kadri muda unavyosonga.

Lazima nikuonyeshe hili. Mimi si mzuri sana na PowerPoint. Huenda usiweze kuiona hivyo kwa sababu labda unaangalia PDF au kitu kama hicho, lakini nina kitini hiki hapa.

Ufunuo unazidi kuzingatia kadri muda unavyosonga. Pentateuki ndiyo msingi. Na unaona na kusikia mwangwi wa Pentateuki unapoendelea katika Biblia, Zaburi, Manabii, na yote yanaonekana katika Yesu.

Kisha, Agano Jipya linarudia sana yaliyotokea katika Agano la Kale. Injili, kwa namna fulani, ndiyo msingi wetu, Pentateuki yetu. Kitabu cha Matendo kinazungumzia upanuzi na jinsi kanisa lilivyokuwa likiishi.

Nyaraka zinazungumzia masuala ya mara kwa mara yaliyoendelea kanisani, na mtume anajaribu kutatua mambo hayo na kuwarudisha watu kwenye maadili yao na mitazamo na tabia zao. Kwa hivyo, ukuzaji wa amana ya thamani ni kipengele muhimu sana cha uelewa wetu wa Maandiko. Sawa, kwa hivyo mifumo ya Agano la Kale ya kujua mapenzi ya Mungu.

Kuna baadhi ya vifungu visivyoidhinishwa vinavyotumiwa na wapagani unaposoma Agano la Kale. Hili ni eneo la kuvutia. Samahani, nina tabia ya kwenda haraka sana.

Hilo linaweza kuwa gumu kwa tafsiri za AI. Ninahitaji kuwa mwepesi na mwenye ufasaha zaidi. Lakini uganga wa ANE.

ANE inamaanisha Uganga wa Mashariki ya Karibu wa Kale. Imetajwa katika Kumbukumbu la Torati 18. Katika kitabu cha Bruce Waltke, anafunua hili kwa undani.

Hilo liko kwenye orodha ya vitabu katika maelezo yako. Katika Kumbukumbu la Torati 18, tuna kila aina ya vitu. Walipiga kura katika ulimwengu wa kipagani.

Walipiga kura katika ulimwengu wa Kiyahudi. Kupiga kura katika ulimwengu wa kipagani ilikuwa jambo la ufunuo. Kupiga kura mara nyingi, mara nyingi, katika ulimwengu wa Israeli ilikuwa chaguo ambalo lilionekana kama huru na, kwa hivyo, lilikuwa la haki.

Nchi iligawanywa kwa kura. Kwa hivyo, hakuna mtu angeweza kusema, Yoshua, ulifanya chaguo hili, si Mungu. Hapana, ni uhuru wa Mungu katika chaguo.

Hiyo ni sehemu ya upigaji kura katika maandiko. Kisha tuna usomaji wa kinanda. Tuna upigaji mishale, nao wanasoma hizo.

Ni kama kutazama filamu ya cowboy na India. Mara nyingi, Wahindi wangepanya mambo kama haya. Lakini katika Mashariki ya Karibu ya Kale, ilikuwa kawaida sana.

Kusoma maji kwenye vyombo. Unajimu. Kulikuwa na wachawi na wachawi, lakini Biblia inalaani vikali hili.

Sitakusomea haya. Unaweza kuyasoma, lakini katika Mambo ya Walawi 1 Samweli, Sauli alipovutiwa na mchawi wa Endori na akashangaa kwa sababu Mungu alichukua madaraka na Sauli akapata ujio wake, tafadhali, ni marekebisho kutokana na hilo. Biblia inalaani kabisa aina yoyote ya uchawi.

Hiyo ni sehemu ya ulimwengu. Zaidi ya hayo, mifumo ya Agano la Kale hutumika kujua mapenzi ya Mungu. Kuna masharti maalum.

Mazoea ya uganga wa kipagani yalilaaniwa kabisa katika Mambo ya Walawi na Kumbukumbu la Torati, kama nilivyokueleza. Zaidi ya hayo, vifungu maalum katika kipindi cha Agano la Kale. Kulikuwa na mazoea yaliyoidhinishwa na Agano la Kale ambayo wengine wanaweza kusema, hiyo ni aina ya uganga.

Tunaweza hata kuiita hivyo. Kulikuwa na magari ya uganga yaliyoitwa kufuli. Na hilo lilitajwa kwa idadi katika sehemu zingine, hata katika Agano Jipya, huku Mathiya akiwa mtume.

Huo ulikuwa mchakato wa kuweza kuchagua na kuamini ukuu wa Mungu katika uchaguzi. Jambo la kuvutia. Urim na Wito katika Kutoka 28 ni kitu cha muda mfupi sana ambacho Mungu alimpa kuhani kwa ajili ya mwongozo kwa taifa.

Kwa hivyo, ilikuwa ni kitu kidogo sana kwani Mungu alihamisha kuhani na manabii kama sauti ya Mungu. Hili linatoweka—historia fupi.

Na katika maelezo, nimekupa taarifa fulani kuhusu hilo. Na pia nimekupa vitabu viwili ambavyo havijulikani sana isipokuwa kama wewe ni mzuri katika kutafuta bibliografia kuhusu toleo hili la Urim and Summon. Wakati mwingine, wengine wanaweza kusema Urim and Summon kwa sababu naweza kusikika kama B. Sawa.

Ndoto. Ndoto zilikuwa kubwa. Hilo lilitokea hata kwa Yusufu katika Agano Jipya.

Sasa, unaweza kusema, nina ndoto. Mungu huwasiliana nami kupitia ndoto. Wewe si sehemu ya maendeleo ya historia ya ukombozi.

Wewe ni zao la historia ya ukombozi. Ndoto hizi ziko katika mchakato wa Mungu wa kuwashughulikia watu wake na ziko zaidi katika kundi kuu. Sio za bahati mbaya.

Sote tuna ndoto. Kama Biblia inavyosema, ndoto hutoka katika shughuli nyingi za mawazo ya siku. Itakuwa ya kuvutia.

Kuna kitabu kizuri kilichoandikwa na Franz Delitzsch kiitwacho Biblical Psychology. Itabidi niseme hivyo tena kwa sababu sina hilo kwenye madokezo yangu. Franz Delitzsch, Biblical Psychology.

Ni kitabu cha zamani, lakini cha kuvutia sana kuhusu suala la ndoto katika Biblia na katika maisha ya mwamini. Ishara za miujiza. Tunazona hizi sana katika Agano la Kale.

Zilifanywa si na mtu yeyote tu bali na viongozi wa Mungu na wazungumzaji waliochaguliwa na Mungu. Manabii wa awali kwa upande wa waamuzi na Samweli na kile kilichokuwa kikiendelea hapo. Tena, watu waliochaguliwa.

Hii haikuwa sifa ya kawaida ambayo ungeweza kutumia ikiwa ungetaka kama muumini wa Agano la Kale, lakini ndiyo Mungu aliyotumia kupitia watu waliochaguliwa kuwasilisha neno lake. Tunaweza kulinganisha uganga katika Mashariki ya Karibu ya kale na katika Agano la Kale. Katika Mashariki ya Karibu ya kale, baadhi ya kanuni za sheria zilitokana na mfalme aliyekuwa akitawala.

Hammurabi na wengine wana kanuni za sheria. Wakati mwingine, zinasikika sana kama Agano la Kale, lakini katika Agano la Kale, kanuni za sheria za Mungu zilikuwa ufichuzi wake mwenyewe. Ni kazi ya ufunuo, si kazi ya maendeleo ya mwanadamu.

Zaidi ya hayo, katika Mashariki ya Karibu ya kale, uganga na uchawi vilikuwa vikubwa kutokana na ukweli kwamba havikuwa na kanuni za kutosha, na kwa hivyo watu walikuwa wakiuliza kila mara taarifa za wachawi wao. Sasa, unajua, tunajaribiwa

kufanya hivyo. Kwa kweli, nadhani kitu kinachochochea mahitaji na tamaa ya ufunuo wa moja kwa moja kutoka kwa Mungu sasa ni kwamba hatutaki kufanya makosa.

Hiyo ni motisha nzuri. Lakini upande mwingine ni kwamba tunadhani kwamba hiyo ndiyo njia ambayo Mungu amechagua kuwasiliana, na hakuchagua mawasiliano hayo. Uaguzi ulikuwa mdogo katika Agano la Kale kwa sababu kulikuwa na kanuni za kutosha kuongoza maisha, sheria, na ushuhuda.

Musa, Yoshua, na manabii hawakuwahi kuwaambia waaguzi, waaguzi wa kibiblia; aliwaambia sheria na ushuhuda. Watu binafsi katika Agano la Kale walikuwa na jukumu la kutii Neno la Mungu. Huenda walilisikia kwa mdomo.

Nina uhakika walikuwa na nyakati za kufundisha wakati wote. Tunaona zile zilizo kwenye maandishi kama nyakati kuu za kufundisha, lakini hutokea mara kwa mara. Nina uhakika kulikuwa na wanafunzi wachache wa viongozi wakuu kama Musa na Yoshua ambao walirudia mambo hayo.

Katika Agano Jipya, tuna mitume na tuna manabii. Manabii walirudia mafundisho ya mitume, na hivyo, hilo linaendelea. Katika Mashariki ya Karibu ya Kale, uganga ulikuwa wa kila aina ya masuala.

Katika Agano la Kale, uganga ulikuwa unahusiana zaidi na matukio makubwa ya ukombozi, na viongozi wakuu wa matukio hayo waliufanya. Kwa hivyo mifumo hiyo ya Agano la Kale inavutia sana, sivyo? Hebu tuendelee hapa. Tunaenda kwenye slaidi namba 13.

Ninaiita ni jambo la ziada la udadisi, na linahusiana na baadhi ya masuala. Suala la kufikiria ni jinsi Mungu alivyomtumia kuhani kama mwakilishi wake, lakini alibadilika na kuwa manabii katika historia ya ukombozi. Makuhani ndio waliokuwa vyombo vya asili, lakini walishindwa.

Wakawa wapotovu. Kwa hivyo Mungu alihamia kwenye ofisi ya unabii, na manabii wakachukua nafasi. Hatuoni kuhani kama wasafirishaji wa ufunuo wa Mungu, ufunuo wake wa kimungu.

Walipanga mapenzi yake, na pengine walifanya vibaya kama kila mtu mwingine kutokana na hati au ujuzi waliokuwa nao kwa mdomo kuhusu mafundisho ya Mungu. Lakini ukweli ni kwamba, wao ni tofauti kabisa na manabii. Manabii walipata ufunuo wa moja kwa moja mara moja.

Waliendelea kuandika baada ya muda mrefu wa manabii waliokuwa wakihubiri, lakini si manabii waliokuwa wakiandika. Matumizi ya Urimu na Thumimu, kama nilivyosema hapo awali, yalikuwa ya kikuhani, lakini yalikuwa mafupi. Kuhani pekee ndiye aliyeyatumia.

Mungu alipowageukia manabii, chombo hicho cha utambuzi kilitoweka. Hakuna historia yake. Ni kipande kifupi sana katika historia ya kibiblia.

Kipengele cha kuvutia, lakini kilihusiana tu na kuhani. Tazama sehemu ya B katika maelezo niliyokupa kwa maelezo zaidi kuhusu hili. Sawa, muhtasari wa uchunguzi.

Taratibu za kimiujiza zilikuwa maalum, si za kawaida. Nadhani hilo ni muhimu kwa sababu katika Agano la Kale, hilo lilikuwa kipindi ambapo Mungu alikuwa akijifunua; ilibidi afanye hivyo kwa sababu rekodi ilikuwa chache. Lakini taratibu za kimiujiza hata wakati huo zilikuwa maalum.

Sio kawaida. Hakuenda tu jangwani na kupata ujumbe kutoka kwa Mungu. Zaidi ya hayo, utii kwa neno la Mungu na ufunuo maalum vilikuwa kawaida kwa watu wa Mungu.

Sasa, hawakuwa na ufikiaji kama sisi. Tunawajibika zaidi kwa Mungu kwa sababu ya urahisi wetu wa kupata maandiko. Hawakuwa na ufikiaji mwingi kama huo.

Kwa hivyo ilibidi waende kuzungumza na mtu ambaye alikuwa kuhani au nabii aliyejua neno na kujadiliana nao kuhusu hali yao. Na kuhani au nabii huyo angetumia neno la Mungu na kuwasaidia kama mchungaji anavyoweza kukusaidia leo. Taratibu maalum zilikuwa za kitaifa zaidi ya mtu binafsi.

Mazoea ya Agano la Kale si lazima yaendelezwe. Kuna suala la Biblia ambalo lina suala la ufunuo maalum unaopunguza thamani ya amana, na unaelezea mambo katika vifungu fulani, na unaamuru mambo katika vifungu fulani. Na tutataja hili wakati ambapo itabidi uulize kama Biblia inaeleza au inaamuru. Je, amri hiyo ni ya muda na inaeleza? Kwa hivyo, ilikuwa ya muda na inaeleza.

Zilikoma na Agano la Kale, lakini zilikuwa na maagizo wakati wa Agano la Kale. Ulitakiwa kuzifuata, lakini zilikoma, nasi tukaendelea. Kwa hivyo hayo ndiyo mambo unayopaswa kuamua kutokana na tafsiri ya kibiblia.

Ni nini kinachoelezea, ni nini kinachoagiza, na kinaagizwa kwa muda gani? Amri 10 ni za maagizo, na bado suala la Sabato ni suala ambalo wengi hufikiri lina maelezo ndani ya muda fulani, na bado lina kipande cha maagizo ambacho wanakifafanua kwa njia tofauti. Zaidi ya hayo, desturi za Agano la Kale si lazima ziendelezwe. Unajua, bado unaweza kutumia kufuli, kwa kadiri ninavyojua.

Kwa mfano, je, umewahi kufikiria kama una watu watano kanisani wanaostahili kuwa mashemasi au wazee, lakini utakuwa na wawili tu kati yao, kwa nini usitumie kufuli? Unaweza kuandika majina yao kwenye kofia na kumfanya mtu achore. Ikiwa wote

wana sifa sawa, hiyo ingeepuka masuala ya utu. Hiyo ingeepuka watu wachache wanaofanya maamuzi kuhusu ni nani anayefaa zaidi kwa kundi hili.

Hivyo ndivyo Lots alivyofanya katika Agano la Kale. Ni kama alivyofanya katika kitabu cha Matendo. Kwa kweli, nimemsikia mchungaji akizungumzia hili wakati mmoja.

Labda tunapaswa kutumia kura nyingi kwa ajili ya uchaguzi wa watu fulani ambao wana sifa sawa ndani ya kanisa na kufuata hilo. Sijui kama hilo ni wazo baya. Zaidi ya hayo, neno la Mungu, la mdomo au lililoandikwa, lilikuwa muhimu katika utambuzi.

Iko katikati. Mtazamo wa ulimwengu na maadili tata waliyokuwa wakiendeleza yalikuwa funguo za utambuzi. Jambo moja lililo wazi ni kwamba hakuna mfumo wa ubinafsi.

Nadhani ubinafsi una nguvu sana katika makanisa ya Marekani kwa sababu nchi yetu imejengwa juu ya ubinafsi ulio imara. Hiyo ilikuwa kweli tangu mwanzo. Enzi ya Kennedy iliunda ubinafsi huo wenye nguvu sana na ulio imara.

Wamarekani ni watu wabinafsi zaidi kuliko jamii. Makanisa pia huishia kuwa hivyo. Na hivyo hiyo ni changamoto ambayo sote tunapaswa kushughulika nayo kama Wakristo.

Hayo ni baadhi ya mambo ya muhtasari. Sasa, jambo linalofuata ni mapenzi ya majina ya Mungu katika Agano la Kale. Matumizi ya neno mapenzi na kategoria za mapenzi ya Mungu.

Neno "litafanyika", tulitaja hili katika muhtasari wetu. Utafiti wa neno hili umechanganyika na matoleo ya Kiingereza. Nami nitakupa chati ya mwendelezo baada ya muda mfupi.

Kifungu cha maneno kilichopangwa kimtazamo, mapenzi ya Mungu, ambacho ni cha kawaida sana katika mazingira ya Kikristo, kimsingi ni kifungu cha maneno cha Agano Jipya. Kifungu hicho hakitumiki kwa njia hiyo hiyo. Mawazo yaleyale yapo.

Tamaa ya Mungu, makusudi ya Mungu, na kadhalika. Hizo zote ni kauli za mapenzi ya Mungu. Lakini haisemi hivyo hivyo.

Septuagint haifanyi hivyo isipokuwa katika sehemu kadhaa. Kimsingi ni kifungu cha maneno cha Agano Jipya. Angalia Warumi 2:17 na 18.

Nadhani hili ni andiko muhimu kwako kuliona. Warumi 2:17 na 18. Ni andiko linalohitaji kutajwa hapa.

Warumi 2:17 na 18. Paulo anajadili masuala ya Wayahudi na Mataifa katika sura hizi za mwanzo. Ni 17.

Lakini kama unaitwa Myahudi na unapinga sheria, au unaitegemea sheria, hii hapa lugha ya zamani tena. Na unaitegemea sheria na utukufu na utukufu katika Mungu.

Na kujua mapenzi yake. Na kukubali mambo yanayofundishwa kutokana na nini? Sheria. Sheria imetajwa mara mbili katika mistari hiyo.

Sheria ni nini? Sheria ni mapenzi ya Mungu. Na kuna maandiko kadhaa yanayofanya hivyo. Hata hivyo, maandishi ya Warumi 2 ni muhimu kuona katika yale ambayo Paulo anatumia na kuelezea.

Mapenzi ya Mungu kwa Mkristo ni Biblia. Mapenzi ya Mungu kwa Myahudi yalikuwa sheria. Na imesemwa haswa.

Kifungu kimoja cha maneno au neno hakifanyi theolojia. Kwa maneno mengine, tunapozungumzia mapenzi ya Mungu, hatuna maandishi mengi katika Injili. Lakini tunataka kuangalia mfano wa Yesu, sivyo? Naam, hiyo itakuwa sehemu ya mfano wa simulizi, kama tulivyozungumzia katika mazingira ambapo tunazungumzia Maandiko na mifano ya jinsi ya kuishi na jinsi ya kuishi kutokana na sehemu za simulizi za Maandiko.

Hatuhitaji kuwa na maandishi yenye uthibitisho wa moja kwa moja, lakini tuna hadithi. Na Yesu anatupa mengi ya hayo. Kwa hivyo, hatuwezi kuchukua neno moja au kifungu kimoja na kukifanya kiwe kitakatifu na kukataa kila kitu kingine.

Kuna mengi zaidi. Muendelezo wa neno mapenzi katika Agano la Kale. Sawa? Neno linaanzia hamu hadi kusudi.

Tamaa ndiyo Mungu anayotaka. Mpendeze. Anafurahi nawe unapomtii.

Unapata kibali machoni pake. Na huenda upande mwingine wa mwendelezo wa kusudi, ambapo Mungu huchagua. Mungu huchagua kupenda.

Mungu ndiye anayeamua. Kwa hivyo, una mwendelezo huu kuanzia kile Mungu anachotaka hadi kile Mungu atakachofanya, kuanzia hamu hadi kusudi. Na hilo litakuwa kweli katika Agano Jipya pia.

Kwa upande wa kusudi, tungeona kitu cha ukuu wa Mungu. Kwa upande wa hamu, tunaona utii tulionao kwa mafundisho ya Mungu. Sawa, tuendeleo.

Msemo wa Kigiriki. Hii inavutia. Sitatumia muda mwingi hapa.

Lakini kuna utafutaji wa Septuagint ambao hautoi mifumo ya mapenzi ya Mungu kama Agano Jipya. Inafuata muundo wa kile Mungu anachotamani, anachofurahia, na anachokusudia. Na hiyo ni lugha tu.

Maana yake ni ile ile, lakini kuna tofauti ya lugha. Lakini cha kushangaza, katika fasihi ya Kiyahudi ya Hekalu la Pili, hiyo ilikuwa kuanzia Malaki hadi kwenye Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi. Tunayo yote hayo yakiendelea katika kipindi hicho kabla ya wakati wa Kristo.

Uandishi mwingi, maandishi muhimu sana kwako kuyajua. Cha kushangaza, katika fasihi ya Hekalu la Pili, kifungu hiki kinatokea: mapenzi ya Mungu. Sasa, je, hiyo ni kwa sababu ya ushawishi wa Kigiriki kuhusu jinsi unavyotunga kauli ya lugha? Sijui kama naweza kujibu hilo.

Loo, nitakuonyesha slaidi baada ya muda mfupi. Kumbuka neno au kifungu cha maneno hakifanyiki na theolojia. Kwa mfano, mapenzi ya Mungu yanazungumziwa katika Siraki, Tobiti, Makabayo wa Kwanza, na Makabayo wa Pili.

Kuna fasihi hii unayopaswa kusoma. Sio Biblia, bali ni historia ya Kiyahudi na ni muhimu. Waumini wa Agano Jipya walithamini baadhi ya vitabu hivi.

Ecclesiasticus, si Mhubiri, bali Ecclesiasticus, ambayo ni hekima ya Ben Sirach. Kanisa la kwanza lilithamini hilo. Walimthamini Josephus pia.

Mapenzi ya kimaadili yamo katika Ezra, Makabayo, hekima ya Sulemani, yanamhusu Sulemani. Hizo zote ni vitabu vya Hekalu la Pili ambapo mambo haya yanaonyeshwa. Hakuna kizuizi chochote kwa mapenzi ya kibinafsi ya kibinafsi, kwa kadiri ninavyoweza kupata.

Mimi si mtaalamu wa Hekalu la Pili, lakini nimeiangalia kadri niwezavyo kwa utaalamu wangu. Sasa, mapenzi ya majina ya Mungu katika Agano la Kale. Tuna kategoria za mapenzi ya Mungu.

Mapenzi ya Mungu. Sasa, hapa ningependa kuwasomea mistari hii, lakini tayari nimeingia katika hili kwa saa yangu. Na hili litaendelea, na somo hili litaendelea muda mrefu zaidi.

Unaweza kusimama na kuanza kila wakati. Kwa hivyo lazima niimalize, nataka iwe endelevu. Sitaki kuigawanya katika OT1 na OT2.

Kwa hivyo, nataka kuifanya iwe endelevu. Mapenzi ya Mungu katika Agano la Kale. Aina za mapenzi ya Mungu.

Tafsiri ya toleo la kawaida la Mungu inasema, Najua ya kuwa waweza kufanya mambo yote na ya kuwa hakuna kusudi, kuna neno mapenzi, kwamba hakuna kusudi lako liwezalo kuzuiwa. Kuna aina zote za maandiko kuhusu sheria za Mungu. Kuanzia tone la mvua hadi kuanguka kwa ufalme, Mungu ndiye anayetawala.

Ukuu wa Mungu upo sana katika Maandiko. Mapenzi ya Mungu ya kimaadili, kusema kweli, mapenzi ya Mungu ya kimaadili yanatawala Biblia, jinsi anavyotaka tuishi. Na hilo linatokana na Agano la Kale na Agano Jipya.

Tunaangalia Agano la Kale tu kwa sasa. Tutazungumzia maisha ya Danieli baada ya muda mfupi ili kuona jinsi alivyoishi kulingana na mafundisho ya Mungu katika hali zake mwenyewe. Kwa hivyo una mapenzi ya uhuru, una mapenzi ya kimaadili.

Hizo ndizo zinazotawala makundi ya mapenzi ya Mungu katika Maandiko, katika ya Kale na katika Jipya. Nimetafuta na kutafuta. Siwezi kupata mahali popote ninapoweza kuita mapenzi ya mtu binafsi ambapo unamwendea Mungu na kusema, Mungu, niambie la kufanya.

Je, niwe daktari? Je, niwe wakili? Je, niwe mwalimu? Labda niwe mchungaji. Labda niwe mfanyabiashara. Labda ninapaswa kuchimba mitaro.

Zote hizo ni kazi nzuri duniani ili kujipatia riziki na kuisaidia familia yako. Lakini hakuna mfano wa mtu binafsi katika Maandiko wa kubaini hilo. Unatambua hilo kutokana na wewe ni nani na unachoweza kufanya vyema ili kutimiza wewe ni nani na kufanya hivyo kwa njia inayoendana na mafundisho ya Biblia.

Kwamba kila mtu ana wosia wake binafsi. Una Biblia nzima. Hiyo ni kwa ajili yako.

Sio kwako, bali ni kwa ajili yako. Na unaishi kwa hilo. Hilo ndilo kundi.

Lakini mfumo wa utashi wa mtu binafsi ambao unapaswa kuujua mapema, na kuusikiliza kwa makini, ambao unapaswa kuujua mapema ili kufanya uamuzi haupo. Huo ni uzushi wa mawazo ya watu. Unaendana na mawazo ya watu wengi, wanachotaka Mungu awe, lakini hawasikilizi jinsi Biblia ilivyoandikwa na jinsi Mungu alivyochagua kuwasiliana nasi.

Mfano wa mfano wa Danieli. Danieli ni mtu wa kuvutia sana anayekaribia mwisho wa historia ya Israeli kabla ya kile tunachokiita kipindi cha kati ya Agano Jipya. Mfano wa Danieli.

Danieli alitambua utegemezi wake juu ya ufunuo wa Mungu. Hapa tena, naweza kukusomea vifungu hivi vyote, lakini itabidi nikuombe ufanye hivyo. Alisoma, akasoma pamoja na slaidi hizi, akasoma hadi 20 hadi 23, na kuona jinsi inavyofafanua utegemezi wake juu ya ufunuo wa Mungu.

Hakuwa akifanya maamuzi. Alikuwa akifanya maamuzi kulingana na yale aliyokuwa nayo kuhusu ufunuo wa Mungu kuhusu jinsi ya kuishi. Alipanga maisha yake kulingana na maadili ya Mungu, maisha yake ya maombi, na utegemezi wake kwa Mungu, hata kufungua madirisha yake yaliyoelekea Yerusalemu ili kuomba.

Yote haya yalikuwa ni yeye kutimiza kile ambacho Agano la Kale lilikionyesha kama maisha ya mwamini mzuri. Kwa uvumilivu aliona mapenzi ya Mungu yakitimizwa kwa njia za kuvutia. Maisha ya Danieli yanahusisha Wafalme kadhaa wa Babeli katika kipindi hicho.

Na inavutia. Walikuwa wamesahau hata yeye alikuwa nani wakati mmoja. Na anaitwa, na kisha Mungu anafanya muujiza anapoandika ukutani, na manabii wako pale kuwafungulia hilo.

Na hivyo, Danieli anaishi kulingana na neno la Mungu, kulingana na mafundisho ya Mungu, si kwa hekima yake mwenyewe, bali kwa hekima ya Mungu. Sawa. Sasa, huyo ni Danieli.

Hebu tuangalie. Chagua sampuli za maandishi yaliyotumiwa vibaya. Na hapa ningependa. Labda ningekuwa na somo zima kuhusu hili, lakini naweza kufanya machache tu.

Sawa. Bibi harusi wa Isaka. Kumbuka Ibrahimu alipomwita mtumishi wake katika Mwanzo 24 na kusema, Nataka umrudishe Isaka, bibi harusi kutoka kwa watu wetu.

Unaona, ilikuwa muhimu sana katika Mashariki ya Karibu ya kale kuweka nasaba yako pamoja. Na kwa hivyo alitaka bibi harusi kutoka kwa watu wake. Anamtuma mtumishi wake, na mtumishi wake anafuata maagizo kwamba alete bibi harusi kutoka kwa watu wake.

Sio mtu yeyote tu, sio mtu yeyote anayekuja. Mtumishi hutoa kauli hii ambayo watu wengi hutumia: kuwa katika njia ambayo Mungu aliniruhusu. Naam, ni nini kilichokuwa kikizuia? Haikuwa hivyo hata hivyo.

Alikuwa mahali pazuri kwa wakati unaofaa kwenye kisima sahihi kwa familia inayofaa na wasichana waliokuja ili uchaguzi uweze kufanywa. Haikuwa rahisi sana, lakini hata hivyo, bibi harusi wa Isaka ulifanyika kulingana na masharti katika Agano la Kale ya ukoo wa Ibrahimu na mtoto wake wa ajabu. Unajua, Gideoni alitoa ngozi ya kondoo nje.

Siku moja, alisema, Bwana, ikauke, nami nitakuamini wakati ardhi yote iliyobaki itakuwa imelowa. Hakuamini, na hakuamini. Kwa hiyo akaifanya tena, akailowesha na ardhi yote iliyobaki ikawa kavu.

Mungu alikuwa mvumilivu sana kwa Gideoni, lakini ngozi ya Gideoni ni ishara ya kutoamini. Haikuwa sahihi, lakini Mungu alimkubali Gideoni na alikuwa mvumilivu kwa Gideoni licha ya yeye mwenyewe. Yeye si mfano mzuri.

Kwa hivyo usiende huko. Istilahi za mwongozo katika Agano la Kale: mtumaini Bwana kwa moyo wako wote, usitegemee akili zako mwenyewe, katika njia zako zote, umkiri, naye ataziongoza njia zako. Nimesikia mstari huo ukinukuliwa mara elfu kama dhana ya kibinafsi ya kujua mapenzi ya Mungu.

Hapana, sivyo. Usimtumaini Bwana kwa moyo wako wote, usitegemee akili zako mwenyewe. Hiyo ina maana gani? Inamaanisha kufuata amana ya thamani, sheria, na manabii.

Haimaanishi huwezi kujiamini. Kwa hivyo lazima utoe ufunuo. Kwa hivyo utakuwa sahihi.

Hilo silo linalohusu kifungu hicho. Katika njia zako zote, mtambue, naye atazielekeza njia zako. Anazielekezaje njia zako? Si kama zaburi. Weka mkono wako mkononi mwa mtu aliyetembea juu ya maji.

Sio hivyo. Lakini ni ukweli kwamba unapaswa kufuata mafundisho yake. Katika njia zako zote, mtambue, naye atayaongoza mapito yako.

Vipi? Kupitia maandiko, kupitia mafundisho yake, na kupitia amana ya thamani inayotokana na maandiko hayo. Huu si wito wa ubinafsi hata kidogo. Unaweza kusoma maandiko hayo mengine pia.

Hitimisho. Matumizi mabaya ya maandishi mara nyingi yanategemea kile ninachokiita kuelimisha, kuelimisha kiroho, au kuelimisha maandiko ili uweze kuyaweka katika mtazamo wako na kuhisi kama umepata kibali cha Mungu. Nilihudumu kama mchungaji; niliwekwa wakfu mwaka wa 1967; kama nilivyosema hapo awali, wengi wenu mlizaliwa.

Nami nimeangalia hili na kutazama hili na kutazama hili. Watu huumba Mungu aliyejitengenezea wenyewe na kudai kwamba ni Mungu anayewaambia jambo fulani. Wanabadilisha maandishi kuwa ya kiroho.

Wanaondoa maneno ya Biblia katika muktadha kwa sababu yanaendana na wanachotaka kwa sasa. Hilo si sahihi. Hilo silo Mungu anataka.

Na inaweza kufanya kazi wakati mwingine. Unaweza kudhani inafanya kazi, lakini haifanyi kazi. Nina kielelezo cha kuvutia katika kitabu changu, lazima nikwambie. Mke

wangu alikuwa akipanga na kuanzisha mfumo wa kompyuta kwa ajili ya kituo cha upasuaji wa mifupa, samahani, ophthalmology.

Sasa, mke wangu alijua jinsi ya kuendesha kompyuta, lakini hakujua mengi kuhusu kompyuta. Aliogopa sana. Lakini madaktari walimwamini.

Na alimchunguza mtu huyu aliyekuwa na IBM na Hewlett-Packard. Na alikuwa Bw. Clean, alikuwa na majibu yote, alikuwa na programu na vifaa ambavyo ulimwengu ulivisifu. Kisha, alipokuwa akitafiti, alimpata mtu huyu mwingine ambaye alikuwa na kifurushi cha programu kilichoundwa mahususi kwa ajili ya uchunguzi wa macho.

Kwa hivyo alimwita kwa mahojiano. Huyu hapa anakuja. Anaonekana kama ametoka kwenye sanduku la nguo.

Suti yake ilikuwa imekunjamana. Alikuwa mchambuzi wa kawaida kama Mchambuzi, mchambuzi. Nchini Marekani, hiyo inamaanisha mtu mwenye akili nyingi, na inaonekana kama alitoka tu kwenye sanduku la nguo.

Alimwogopa, lakini alichompa ndicho hasa alichokuwa akikitaka. Kwa hiyo alirudi nyumbani, na akachukua Biblia yake. Anaifungua, na mstari unaomkabili unasema, nenda Lebanon kwa msaada.

Sasa imetokea kwamba jamaa aliyetoka kwenye sanduku alikuwa anatoka Lebanon, Indiana. Jamani, alifurahi? Alinipigia simu.

Nilikuwa ofisini kwangu kwenye seminari, naye akanipigia simu na kusema, sawa, mwerevu, unafikiria nini kuhusu hili? Na niambie hadithi yako. Na sikuwa na moyo wa kumwambia, ole wao wanaoshuka kwenda Lebanon kuomba msaada, wasioshuka kwenda Lebanon kuomba msaada. Alielewa vibaya muktadha huo alipoufungua kama vile alivyokuwa akiutumia vibaya.

Wakati mwingine, inakubidi uache mambo yaende, hasa wakati ni mke wako. Sasa, iligeuka kuwa nzuri, na labda Mungu ana ucheshi, lakini hiyo si njia ambayo Mungu anatumfundisha kuongoza maisha yetu. Kufafanua hekima katika Biblia.

Unajua, samahani, itabidi nisimame na kuanza hapa kwa sababu hii itachukua muda zaidi kidogo kuliko ningeweza kuweka uwasilishaji mmoja au ningepaswa kuweka uwasilishaji mmoja. Tayari nimepita kikomo cha saa yangu. Na hivyo nambari tano, ikifafanua hekima katika Biblia.

Tutarudi, na hii itakuwa sehemu ya pili ya uwasilishaji wa Agano la Kale kuhusu kujua mapenzi ya Mungu. Kwa hivyo endelea kufuatilia, nawe utajua pa kwenda baadaye. Nitakuongoza katika hilo tutakapofanya hivyo.

Na tutatumia kipindi chetu kijacho katika sehemu hii mahususi.